

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло дар мавзуи «Таҳқиқоти криминалистии хусусиятҳои тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.12 – «Криминалистика; фаъолияти судӣ-экспертӣ; фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ» пешниҳод шудааст

Диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло ба яке аз масъалаҳои муҳим ва ҳамзамон мураккаби илми криминалистика – тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса бахшида шудааст. Интихоби мавзуи мазкур аз аҳамияти назариявӣ ва амалии он барои такмили фаъолияти мақомоти тафтишоти пешакӣ, таҳқиқ, экспертизаи судӣ ва дигар субъектҳои фаъолияти ошкорсозӣ ва тафтиши ҷиноятҳо шаҳодат медиҳад.

Тавре маълум аст, азназаргузаронии ҷойи ҳодиса аз ҷумлаи муҳимтарин амалҳои тафтишӣ ба ҳисоб рафта, дар бисёр ҳолатҳо маҳз натиҷаҳои он барои муайян намудани механизми ҳодисаи ҷиноятӣ, ошкор намудани осори моддӣ, муайян кардани самти тафтиш, сохтани фарзияҳои тафтишӣ ва дарёфти дигар далелҳои барои парвандаи ҷиноятӣ аҳамиятнок замина мегузорад. Қонунгузории мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон низ аҳамияти онро ба таври возеҳ эътироф менамояд. Мувофиқи моддаи 182 Кодекси мурофиавии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, азназаргузаронии ҷойи ҳодиса, маҳал, бино, асбобу анҷом ва ҳуҷҷатҳо бо мақсади ошкор намудани осори ҷиноят ва дигар объектҳои моддӣ, инчунин муайян кардани ҳолатҳои барои парванда аҳамиятнок анҷом дода мешавад. Дар ҳолатҳои таъхирнопазир азназаргузаронии ҷойи ҳодиса метавонад ҳатто то оғози парвандаи ҷиноятӣ гузаронида шавад.

Аз ин рӯ, масъалаи тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса на танҳо масъалаи истифодаи усулҳои криминалистӣ, балки масъалаи таъмини қонуният, эътимоднокии далелҳо, ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои иштирокчиёни мурофиаи ҷиноятӣ ва самаранокии тамоми раванди тафтиш мебошад.

Аҳамияти мавзуи интихобнамудаи Файзуллозода Айнулло Қудратулло, пеш аз ҳама, бо зарурати мутобиқ намудани тавсияҳои криминалистӣ ба талаботи муосири тафтиши ҷиноятҳо муайян мегардад. Ин масъала махсусан дар шароити рушди воситаҳои техникаи сабти иттилоот, истифодаи васеи аксбардорӣ, наворбардории видеоӣ, воситаҳои рақамӣ, усулҳои муосири ташҳиси осор ва таҳлили иттилооти аз ҷойи ҳодиса бадастомада аҳамияти бештар пайдо мекунад.

Мубрамияти таҳқиқоти мазкурро метавон аз чанд ҷиҳат арзёбӣ намуд.

Якум, ҷойи ҳодиса манбаи бевоситаи иттилооти криминалистӣ мебошад. Дар он метавон осори шахс, ашё, воситаҳои содир намудани ҷиноят, изҳои пой, даст, нақлиёт, воситаҳои электронӣ, моддаҳо, ҳуҷҷатҳо

ва дигар объектҳоро дарёфт намуд, ки барои муайян намудани ҳолатҳои воқеии ҳодиса аҳамияти калон доранд.

Дуюм, натиҷабахшии азназаргузаронӣ ба сифати ташкилию тактикии он вобастагии мустақим дорад. Танҳо ҳузур доштан дар ҷойи ҳодиса барои ба даст овардани натиҷаи зарурӣ кофӣ нест. Муфаттиш бояд пешакӣ омодагӣ бинад, доираи вазифаҳоро муайян кунад, воситаҳои зарурии техникӣ ва мутахассисонро ҷалб намояд, тартиби азназаргузарониро муайян кунад, ҳолати ибтидоии ҷойи ҳодисаро ҳифз намояд ва дар рафти амал тамоми иттилооти аҳамиятнокро ошкор, таҳлил ва мустаҳкам намояд.

Сеюм, таҷрибаи тафтишотӣ нишон медиҳад, ки камбудии марбут ба азназаргузаронии ҷойи ҳодиса метавонанд ба талаф ё тағйирёбии осор, номукаммал сабт шудани вазъияти ҷойи ҳодиса, безътибор шудани баъзе натиҷаҳо ва дар ниҳоят ба паст гардидани сифати исботкунӣ оварда расонанд.

Чорум, мафҳуми «ҷойи ҳодиса» дар адабиёти криминалистӣ ва мурофиавӣ ҳамеша ба маънои яксон истифода намешавад. Мақолаи илмӣ бо иштироки Файзуллозода Айнулло Қудратулло нашршуда низ масъалаи фарқияти фаҳмиши васеъ ва маҳдуди ҷойи ҳодисаро мавриди таҳлил қарор медиҳад ва ба зарурати фарқ намудани мафҳумҳои «ҷойи ҷиноят» ва «ҷойи ҳодиса» ишора мекунад.

Маҳз ҳамин паҳлуи масъала нишон медиҳад, ки мавзӯи диссертатсия дорои заминаи назариявии мустақил буда, таҳқиқи ҳамаҷонибаи он метавонад барои рушди доктринаи криминалистии Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳамияти назаррас дошта бошад.

Яке аз ҷиҳатҳои мусбати таҳқиқоти мавриди тақриз муносибати комплексӣ ба масъалаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса мебошад.

Аз нуқтаи назари криминалистӣ, азназаргузаронӣ танҳо амали механикии дидани ҷой, ашё ва осор нест. Он раванди мураккаби маърифатӣ ва иттилоотӣ мебошад, ки дар он мушоҳида, таҳлил, муқоиса, фарзиясозӣ, муайян намудани робитаҳои байни объектҳо ва ба таври дахлдор мустаҳкам намудани натиҷаҳои бадастомада якҷоя амалӣ мегарданд.

Дар ин замина, тактикаи азназаргузаронӣ бояд ҳамчун низоми воситаҳо, усулҳо ва тавсияҳои криминалистӣ фаҳмида шавад, ки ба ҳалли вазифаҳои мушаххаси тафтишӣ равона гардидаанд. Аз ҷумла, муайян кардани ҳудуди ҷойи ҳодиса, интиҳоби тартиби азназаргузаронӣ, муайян намудани нуқтаи ибтидоӣ, пайдарҳамии ҳаракат, ошкор ва таҳқиқи осор, истифодаи воситаҳои техникӣ, ҷалби мутахассис, аксбардорӣ ва наворбардорӣ, тартиб додани нақша ва схема, бастабандӣ ва ҳифзи объектҳо ва ниҳоят таҳияи протоколи мукаммал ба ҳамин низом дохил мешаванд.

Қобили зикр аст, ки дар қонунгузории мурофиавии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби гузаронидани азназаргузаронӣ низ ба масъалаи қонуният ва кафолати объективияти натиҷаҳо алоқаманд карда шудааст. Моддаи 183 Кодекси мурофиавии ҷиноятӣ иштироки шахсони ҳолисро пешбинӣ менамояд, дар баробари ин барои ҳолатҳои истисноӣ, аз ҷумла маҳалҳои душворгузар, набудани воситаҳои дахлдори иттилоотӣ ё мавҷуд будани хавф ба ҳаёт ва саломатии инсон, имкони гузаронидани азназаргузаронӣ бидуни шахсони ҳолисро муқаррар мекунад.

Аз ин ҷиҳат, арзиши илмӣ таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки масъалаи тактикаи азназаргузаронӣ бояд дар пайванди се унсур – қонун, криминалистика ва таҷрибаи тафтишотӣ – таҳлил карда шавад.

Яке аз масъалаҳои муҳими назариявӣ, ки ба самаранокии азназаргузаронӣ таъсири бевосита мерасонад, муайян намудани ҳудуди ҷойи ҳодиса мебошад.

Дар амал ҷойи содиршавии ҷиноят на ҳамеша бо ҷойе, ки оқибатҳои ҷиноят ё осори он ошкор мегарданд, мувофиқат мекунад. Масалан, амали ҷиноятӣ метавонад дар як ҷой оғоз ёфта, дар ҷойи дигар анҷом ёбад; ҷинояткор метавонад объект ё ҷасадро ба маҳалли дигар интиқол диҳад; ё осори муҳимтарини ҷиноят дар маҳалли аз ҷойи бевоситаи содиршавии кирдор дур ҷойгиршуда ошкор гардад.

Аз ин рӯ, барои муфаттиш мафҳуми ҷойи ҳодиса бояд дорои мазмуни функционалӣ бошад: яъне на танҳо ҷойи эҳтимолии содиршавии кирдори ҷиноятӣ, балки тамоми муҳите, ки дар он метавон иттилооти криминалистии барои тафтиш муҳимро пайдо намуд.

Мақолаи илмӣ А. Қ. Файзуллозода ва А. Қ. Назаров низ нишон медиҳад, ки масъалаи фаҳмиши васеъ ва маҳдуди ҷойи ҳодиса дорои аҳамияти мустиқами амалист. Муаллифон ба душвории татбиқи фаҳмиши васеъ дар фаъолияти тафтишотӣ ва зарурати риояи расмиёти дақиқ барои таъмини қонунии фаъолияти муфаттиш таваҷҷуҳ намудаанд.

Ба андешаи мо, чунин мавқеъ аз ҷиҳати криминалистӣ асоснок буда, барои таҳқиқоти диссертатсионӣ заминаи назариявии арзишманд фароҳам меорад.

Яке аз шартҳои асосии самаранокии азназаргузаронӣ омодагии пешаки мебошад.

Омодагӣ бояд аз гирифтани маълумоти ибтидоӣ дар бораи ҳодиса, муайян намудани ҳаёти гурӯҳи тафтишотӣ, интихоби мутахассисон, омода намудани воситаҳои техникаю криминалистӣ, таъмини ҳифзи ҷойи ҳодиса ва муайян намудани вазифаҳои аввалиндараҷа иборат бошад.

Дар ин раванд нақши кормандони ташхиси криминалистӣ низ муҳим аст. Дар амалияи мақомоти корҳои дохилӣ ҳамкорӣ байни мақомоти тафтишот ва шуъбаҳои ташхиси криминалистӣ ҳангоми азназаргузаронии

ҷойи ҳодиса яке аз шартҳои муҳимми баланд бардоштани сифати ошкор ва мустаҳкам намудани осор ба ҳисоб меравад.

Мақоми мутахассис дар ин ҳолат бояд бо вазифаҳои касбии ӯ мутаносиб бошад. Мутахассис ба муфаттиш барои дарёфт, мустаҳкамкунӣ, гирифтани намунаҳо ва интиҳоби усулҳои дахлдори техникӣ ёрӣ мерасонад, аммо арзёбии ҳуқуқи далелҳо ва қабули қарорҳои муурофиявӣ ба салоҳияти субъекти дахлдори тафтишотӣ мансуб мебошад.

Чунин тақсимои дурусти вазифаҳо ба таъмини объективият ва самаранокии амали тафтишӣ мусоидат мекунад.

Аз нуқтаи назари криминалистика, азназаргузаронӣ шартан ба марҳилаҳои омодагӣ, корӣ ва ҷамъбасти ҷудо карда мешавад.

Дар марҳилаи омодагӣ масъалаҳои ташкили гурӯҳ, таъмини ҳифзи ҷойи ҳодиса, омода намудани техника ва муайян кардани вазифаҳо ҳал карда мешаванд.

Марҳилаи корӣ бо қабули тасаввуроти умумӣ дар бораи ҷойи ҳодиса оғоз гардида, сипас азназаргузаронии муфассали объектҳо ва минтақаҳои алоҳида сурат мегирад. Дар ин марҳила муфаттиш бояд на танҳо объектҳои аён, балки ҷойҳои эҳтимолии мавҷудияти осори пинҳонро низ ба назар гирад.

Марҳилаи ҷамъбасти бо санҷиши пуррагии азназаргузаронӣ, муқоисаи натиҷаҳои бадастомада, мустаҳкам намудани осор, бастабандӣ ва тамғагузорӣ, таҳияи схема ва нақша, инчунин тартиб додани протокол алоқаманд мебошад.

Протоколи азназаргузаронӣ бояд ба қадри имкон вазъияти воқеии ҷойи ҳодисаро инъикос намояд. Тавсифи объектҳо бояд дақиқ, пайдарҳам ва объективӣ бошад. Истифодаи ибораҳои тахминӣ ё арзёбии субъективӣ бояд маҳдуд карда шавад.

Дар ин робита, яке аз талаботи муҳимми тактикаи криминалистӣ аз он иборат аст, ки муфаттиш ҳангоми тавсифи осор аввал хусусиятҳои воқеии онҳоро қайд намуда, хулосаи эҳтимоли ё криминалистиро аз тавсифи объективӣ ҷудо намояд.

Ҷанбаи дигари муҳимми мавзӯи диссертатсия масъалаи истифодаи воситаҳои техникӣ-криминалистӣ мебошад.

Дар шароити муосир азназаргузаронии ҷойи ҳодиса бидуни истифодаи васеи воситаҳои техникӣ на ҳамеша метавонад вазифаҳои мураккаби тафтишотиро пурра ҳал намояд. Аксбардорӣ, наворбардорӣ, сабти рақамӣ, воситаҳои муайян намудани осори пинҳон, ченкунӣ, тартиб додани схема ва дигар усулҳои техникӣ имконият медиҳанд, ки ҳолати ҷойи ҳодиса бо дақиқии бештар сабт карда шавад.

Хусусияти муҳими воситаҳои техникӣ дар он аст, ки онҳо бояд на барои «зебо» ё пурҳаҷм намудани маводи парванда, балки барои ҳалли вазифаи мушаххаси криминалистӣ истифода шаванд.

Масалан, аксбардорӣ бояд ҷойгиршавии объектро дар муҳити умумӣ ва ҳамзамон хусусиятҳои инфиродии осорро инъикос намояд. Наворбардорӣ бошад, метавонад пайдарҳамии амали муфаттиш, ҷойгиршавии объектҳо ва дигар ҳолатҳои муҳимро муфассал нишон диҳад.

Дар ин замина, истифодаи технологияҳои рақамӣ масъалаҳои нави ҳуқуқӣ ва криминалистикаро низ ба миён мегузорад: эътимоднокии маълумоти рақамӣ, ҳифзи аслияти файл, тартиби нигоҳдорӣ, муайян намудани манбаи иттилоот ва роҳҳои пешниҳоди он ҳамчун далел.

Аз ин рӯ, рушди минбаъдаи тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса бояд бо рушди воситаҳои рақамии криминалистӣ ҳамқадам бошад.

Ҷанбаи мусбати мавзӯи диссертатсия инчунин дар пайванди табиии азназаргузаронӣ бо фаъолияти судӣ-экспертӣ зоҳир мегардад.

Натиҷаҳои азназаргузаронӣ аксаран заминаи таъини экспертизаи судӣ мегарданд. Сифати дарёфт, гирифтани, бастабандӣ ва нигоҳдории объектҳои эҳтимолии экспертӣ ба имконияти минбаъдаи гузаронидани таҳқиқоти экспертӣ таъсири бевосита мерасонад.

Масалан, осори ангуштон, изҳои пой, микроразраҳо, объектҳои биологӣ, ҳуҷҷатҳо, воситаҳои электронӣ ва дигар ашёҳо бояд бо назардошти хусусиятҳои онҳо гирифта ва ҳифз карда шаванд.

Аз ин лиҳоз, муфаттиш ҳангоми азназаргузаронӣ бояд на танҳо ба саволи «чӣ ёфт шуд?» ҷавоб диҳад, балки масъалаи «ин объект барои кадом таҳқиқоти минбаъда зарур буда метавонад?» низ ба назар гирифта шавад.

Ин муносибат азназаргузарониро ба қисми ибтидоии низоми ягонаи ҷамъоварӣ ва таҳқиқи далелҳои моддӣ табдил медиҳад.

Арзиши амалии диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло дар он аст, ки масъалаи мавриди таҳқиқ барои фаъолияти ҳаррӯзаи мақомоти тафтишотӣ аҳамияти бевосита дорад.

Тавсияҳои криминалистӣ дар самти азназаргузаронии ҷойи ҳодиса метавонанд дар фаъолияти муфаттишон, кормандони мақомоти таҳқиқ, кормандони шӯъбаҳои ташхиси криминалистӣ ва дигар субъектҳои тафтиши ҷиноятҳо истифода шаванд.

Илова бар ин, натиҷаҳои ҷунин таҳқиқот метавонанд дар раванди таълими фанҳои «Криминалистика», «Тактикаи криминалистӣ», «Экспертизаи судӣ» ва фанҳои марбут ба фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ истифода шаванд.

Бо назардошти он ки Файзуллозода Айнулло Қудратулло дар самти криминалистика ва фаъолияти экспертизаи судӣ фаъолият дорад, мавзӯи таҳқиқот бо самти фаъолияти илмӣ ва касбии ӯ мутобиқати мантиқӣ дорад.

Дар маълумоти расмии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон самти фаъолияти илмӣ ӯ криминалистика, фаъолияти судӣ-экспертӣ ва фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ нишон дода шуда, мавзӯи таҳқиқоти номзадӣ ӯ ба тактикаи криминалистии азназаргузаронии ҷойи ҳодиса алоқаманд дониста шудааст.

Мавзуи диссертатсия аз масъалаҳои классикии криминалистика бошад ҳам, мазмунӣ он дар шароити муосир дорои ҷанбаҳои нави илмӣ мебошад.

Навовариҳои чунин таҳқиқот, пеш аз ҳама, метавонад дар системанок намудани мавқеаҳои назариявӣ оид ба мафҳум, моҳият ва вазифаҳои азназаргузаронии ҷойи ҳодиса, таҳлили хусусиятҳои тактикийи он, муайян намудани омилҳои таъсиррасон ба самаранокӣ амали тафтишӣ ва таҳияи тавсияҳои амалӣ зоҳир гардад.

Махсусан қобили таваҷҷуҳ аст, ки таҳқиқи тактикаи азназаргузаронӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон имкон медиҳад, ки тавсияҳои умумии криминалистӣ бо хусусиятҳои қонунгузорӣ ва амалияи миллии тафтишотӣ пайваст карда шаванд.

Ин ҷиҳат барои илми ҳуқуқшиносии миллии муҳим мебошад, зеро ворид намудани таҷрибаи пешқадами криминалистӣ ба низомии миллии бояд бо назардошти талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохтори мақомоти тафтишотӣ сурат гирад.

Дар ҳамин замина, ҷойгир гардидани диссертатсияи мазкур дар феҳристи рисолаҳои барои ҳимоя пешниҳодшудаи Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-043 ва мансубияти он ба ихтисоси 5.5.12 аҳамияти илмӣ мавзӯро тасдиқ менамояд. Сомонаи расмии Академияи ВКД Тоҷикистон нишон медиҳад, ки диссертатсия 3 июли соли 2026 ҷойгир гардида, ҳимояи он барои 24 сентябри соли 2026 пешбинӣ шудааст.

Бо назардошти маводи дастраси таҳқиқотӣ ва хусусияти мавзӯ, ҷиҳатҳои мусбати диссертатсияро чунин ҷамъбаст намудан мумкин аст:

Интиҳоби дурусти мавзӯ. Мавзӯ ба яке аз масъалаҳои асосии тактикаи криминалистӣ бахшида шуда, аҳамияти назариявӣ ва амалии возеҳ дорад.

Пайванди масъалаҳои назариявӣ ва амалӣ. Таҳқиқи тактикаи азназаргузаронӣ танҳо дар доираи назарияи криминалистика маҳдуд нашуда, ба эҳтиёҷоти амалияи тафтишотӣ равона гардидааст.

Аҳамияти байнисоҳай. Мавзӯ бо ҳуқуқи мурофиавии ҷиноятӣ, фаъолияти судӣ-экспертӣ, фаъолияти мақомоти тафтишотӣ ва дар баъзе ҳолатҳо фаъолияти оперативӣ-чустучӯӣ робитаи мустақим дорад.

Таваҷҷуҳ ба масъалаҳои мафҳумӣ. Масъалаи фарқ намудани мафҳумҳои «ҷойи ҳодиса» ва «ҷойи ҷиноят» барои муайян намудани ҳудуди азназаргузаронӣ аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дорад.

Аҳамияти воситаҳои техникӣ. Дар шароити рушди технологияҳои муосир тактикаи азназаргузаронӣ бидуни истифодаи дурусти воситаҳои техникӣ рақамӣ наметавонад пурра самаранок бошад.

Аҳамияти криминалистии натиҷаҳо. Натиҷаҳои азназаргузаронӣ метавонанд барои муайян намудани самти минбаъдаи тафтиш, таҳияи фарзияҳои тафтишӣ ва таъини экспертизаҳои судӣ истифода шаванд.

Аҳамияти таълимӣ. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд барои оморасозии кадрҳои мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва такмили барномаҳои таълимии фанҳои криминалистӣ истифода гарданд.

Эродҳо ва пешниҳодҳои баҳсӣ

Ҳамзамон, барои такмили минбаъдаи таҳқиқот ва баланд бардоштани арзиши илмӣ-амалии он як қатор эродҳои хусусияти пешниҳодӣ доштаро қайд намудан мумкин аст.

Муносибати криминалистӣ ба ҷойи ҳодиса бояд бо хусусияти ҷинояти мушаххас алоқаманд карда шавад. Тактикаи азназаргузаронии ҷойи куштор, дуздӣ, сӯхтор, садамаи нақлиётӣ, ҷиноятҳои киберӣ ё ҷиноятҳои дорои хусусияти иқтисодӣ яқсон буда наметавонад.

Ин эрод хусусияти принципиалӣ надоранд ва ба арзёбии умумии мусбати таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд. Баръакс, онҳо самтҳои имконпазири такмили минбаъдаи мавзуро нишон медиҳанд.

Дар маҷмӯъ, мавзуи диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло аз ҷиҳати илмӣ асоснок, барои илми криминалистикаи миллӣ муҳим ва барои фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дорои аҳамияти назарраси амалӣ мебошад.

Масъалаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса аз он ҷиҳат муҳим аст, ки он дар марҳилаи ибтидоии тафтиши аксари ҷиноятҳо имкон медиҳад, ки иттилооти воқеӣ ва моддӣ бевосита аз муҳити ҳодиса гирифта шавад. Ҳар қадаре ки чунин амал бо риояи қонун, истифодаи дурусти тактикаи криминалистӣ ва техникаи муосир гузаронида шавад, ҳамон қадар имконияти муайян намудани ҳолатҳои воқеии ҷиноят, ошкор намудани шахси ҷинояткор ва таъмини адолати судӣ зиёд мегардад.

Мавзуи рисола ба ихтисоси 5.5.12 пурра мувофиқ буда, ба самти асосии криминалистика, махсусан ба баҳши тактикаи криминалистӣ, мансуб мебошад. Қобили зикр аст, ки Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-043-и Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ин ихтисосро дар доираи криминалистика, фаъолияти судӣ-экспертӣ ва фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ муайян намудааст.

Аз маводи нашршудаи муаллиф бармеояд, ки масъалаи мафҳум, моҳият ва аҳамияти азназаргузаронии ҷойи ҳодиса пеш аз ин низ аз ҷониби ӯ дар шакли мақолаи илмӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Ин ҳолат аз

пайдарҳамӣ ва муттасилии самти таҳқиқоти илмӣ унвонҷӯ шаҳодат медиҳад.

Бо ҷамъбасти гуфтаҳои боло метавон таъкид намуд, ки диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло дар мавзӯи «Таҳқиқоти криминалистии хусусиятҳои тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса» ба масъалаи мубрам ва дорой аҳамияти назариявӣ амалӣ бахшида шудааст.

Бо дарназардошти аҳамияти мавзӯ, самти илмӣ таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои пешниҳодшуда, инчунин мутобиқати он ба талаботи ихтисоси мазкур, чунин мешуморам, ки диссертатсияи Файзуллозода Айнулло Қудратулло дар мавзӯи «Таҳқиқоти криминалистии хусусиятҳои тактикаи азназаргузаронии ҷойи ҳодиса» ба талаботи муқарраргардида нисбат ба корҳои диссертатсионӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.12 – «Криминалистика; фаъолияти судӣ-экспертӣ; фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ» мебошад.

Муқарриз:

Тақриздиханда:

Сардори Раёсати ҳуқуқи дастгоҳи
Раиси шаҳри Душанбе,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ

Давлатзода Д.Д.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи Маяковски, 89, хонаи 13
E.mail: Dilovar0707@mail.ru
Тел: корӣ 221-34-51
Мобилӣ 901-07-07-03

Имзои Давлатзода Д.Д.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори Раёсати кадрҳои дастгоҳи
Раиси шаҳри Душанбе

Сайдуллозода Ф. Ф.

«28» август 2026

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 42. Тел.: +992 (37) 223-06-10; E.mail:
dushanbe80@yahoo.com

